ترس لە ناڕەزایەتی، ئاگرێك كە بەسەركوتكردن، زیاتر بڵێسە دەستێنێ.. مەسعود مەموزینی

ئەو ڕێگرییەی لێ مامۆستایان كرا لە هاتنەناوەوەی هەولێر، بۆ دەربڕینی ناڕەزایەتی لە بارەی كێشەی مووچە و مافە سەرەتاییەكانیان، كارێكی لۆژیكی نەبوو، بۆیە سەركوتكردن و ڕێگری لەخەڵك بۆ خۆپیشاندان، نەك تەنیا ڕێگاچارەیەك نییە بۆ ئەم قەیرانە، بەڵكو بێتوانایی حكومەت لەچارەسەری كێشە سەرەكییەكانی خەڵك دەردەخات.

خۆپیشاندان و مانگرتن، یەكێك لە سەرەتاییترین مافی هاووڵاتییە، بەڵام ئەم ڕووداوە جارێكی تر ئەوە ڕاستییە دەردەخات كە حكومەتی هەرێمی كوردستان لە ساڵانی ڕابردوو هیچ ڕێگاچارەیەكی بۆ چارەسەری كێشەی موچە و قوت و گوزەرانی خەڵك نەبووە، لەجیاتی ئەوەی بۆ جدییەوە بۆ چارەسەری ئەم كێشەیە هەوڵبدات، هەموو هێزی خۆی بۆ ڕێگری و سەركوتكردنی هەر دەربڕینێكی دەنگی ناڕەزایەتی بەكارهێناوە.

بۆیە بۆ ڕەوایەتیدان بەسەركوت كردن، تۆمەت بەخشین و ئاژاوە و بەكرێگیراوی و دەیان شتی كە دەداتە پاڵ خۆپیشاندەران. كە ئەوەش لێدانە لە كەسایەتی ناڕازییەكان، تاوەكو ڕەوایەتی ئەو خۆپیشاندانە بخاتە ژێر پرسیارەوە، كە نەتوانن ببنە پێشەوەی خەڵكانێكی ناڕازی و جۆش و خرۆش نەدەنە ئەو كەسانەی كە تا ئێستا بوێری ئەوەیان نەبووە دەنگ هەڵبڕن. ئیتر بۆ ڕووبەڕووبوونەوەیان هەموو ئامرازێكی بەكارهێناوە، لەڕێگای هێز و ڕاگەیاندن و ترس و تۆقاندن.

ئەم ترسەی حكومەت لە خۆپیشاندان، ڕەگوڕیشەی لە واقعێكی سیاسی و مێژوویی داكوتاوە، حكومەتە خۆسەپێنەكان، هەمیشە هەوڵی ئەوەیانداوە، كۆمەڵگا لە ئاستی سەرەتاییترین خواستەكانی خۆی كە بژێوی ژیان و ئەمنیەتە، ڕابگرن، بەهەمانشێوەی كە لە تیۆرەكەی پێداویستییەكانی هەرەمی مازلۆ هاتووە، ئەگەر خەڵك لەگەڵ پێداویستییە سەرەتاییەكانی خۆی دەست و پەنجە لێبدات، كەمتر بیر لە مافی هاووڵاتیبوون و ئازادی و گەشەسەندنی فیكری خۆیان دەكەنەوە. كە هەمیشە ترسی ئەو جۆرە حكومەتە لە هۆشیاری و گەشەی كەسایەتیی مرۆڤەكانە.

کەواتە گرفتەکە لەوەدانییە کە دەسەڵات توانای چارەسەری گرفتی موچەی نییە، بەڵکو ئامانجی ئەوەیە، خەڵك لەڕووی گوزەران و ئابوورییەوە گرێدراوی حکومەتبن، چونکە ئەو کەسەی کە نیگەرانییەکانی لە پێکردنەوەی پێداویستییە سەرەتاییەکانی کورت دەبێتەوە، کەمتر بیر لە ئازادی و بونیادنانی خۆی دەکاتەوە. بەڵام ئەم ستراتیژییە لەوانەیە لە ماوەیەکی کورد هاوکاربێت لە کۆنترۆڵی بارودۆخەکە، بەڵام لە درێژماوە بارودۆخەکە ئاڵۆزتر و قەیرانەکان قووڵتر دەکاتەوە.

بۆیە ناتوانرێت بەشێوەیەکی بەردەوام خەڵك لە قۆناغی سەرەتایی ڕابگیرێت، لە کۆتاییدا خواستە سەرکوتکراوەکان، بەشێوەیەکی تر خۆی دەردەخات و چەند درەنگتر وەڵامی ئەم داخوازیانە بدرێتەوە، هێزی ئەم ناڕەزایەتیانە زیادتر دەبێت.

ئەمەش بۆ هەرێمی کوردستان کە بە دوژمن چواردەور دراوە و هەمیشە لەدوای دەرفەتێکن لەناوت بەرن، مەترسیدارە و لەوانەیە ئەوەی کورد بەدەستیشی هێناوە لەدەستی بدات.

بۆیە حکومەت دەبێت لەوە تێبگات، کە سەرکوتکردن و هەڕەشە ناتوانێت ناڕەزایەتییەکان لەناوببات، بەڵکو ڕێگاچارەی ڕاستەقینە گوێگرتنە لە داواکاری خەڵك و شەفافییەتە لە داهاتە ئابوورییەکان و پێشکەشکردنی ڕێگاچارەی ڕاستەقینەیە بۆ باشتر کردنی ژیانی خەڵك.

مێژوو دەریخستووە ئەو حکومەتانەی لەجیاتی چارەسەری قەیران، ڕوو لە دامرکاندنەوەی ناڕەزایەتییەکان دەکەن، زوو یا درەنگ ڕووبەڕووی تووڕەیی خەڵك دەبنەوە، کە ئەوکاتە لەوانەیە زۆر درەنگ بێت بۆ چارەسەر.